

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. ☐ Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vin. ☐ ☐ ☐ ☐
Uredništvo: Fr. Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna). ☐ ☐ ☐ ☐
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 7.

V Ljubljani, dne 16. aprila 1910.

Letnik III.

Sokolske bolečine.

Sokole ponavadi puščamo v našem listu pri miru. Zabavljati nam zoper nje ni treba, ker jih s pozitivnim delom, z ustanavljanjem Orlov in izpopolnitvijo naše organizacije zadosti izpodbijamo. Učiti se od njih tudi nič ne moremo, ker so predaleč za nami, nasprotno se skušajo oni od nas učiti, kar dokazujejo njihove najnovejše »župe« ter »izobraževalni shodi« in podobne reči, glede katerih nas posnemajo, pa presneto slabo. Časih pa je vendarle dobro navajati, kaj Sokoli mislijo, delajo in pišejo, pa ne zato, da bi nam to kaj koristilo, ampak da se od časa do časa spomnimo, da je še vedno veliko neumnih ljudi na svetu. Seveda nam v tem oziru ni mogoče postreči z izjavami in članki naših slovenskih Sokolov, zakaj ti imajo, kakor vse drugo, tudi svojo neumnost izposojeno, in jo dobivajo iz Češkega od ondotnih svojih bratov. Zato pa je treba, da zdaj za nekaj časa v duhu poletimo v češko kraljestvo.

Češkim Sokolom se začenjajo vrste zelo majati, zlasti moravskim. Zakaj na Češkem imamo tudi Orle, naše brate, ki delajo po istih načelih, kakor mi in zbirajo zlasti zdravo in neizprieno ljudsko mladino. Zato češki Sokoli zadnji čas neprestano po svojih listih in shodih tožijo in zabavljajo zoper »črni klerikalizem«. Neko tako zabavljanje priobčuje tudi češki velesokol, K. Vaniček, pod naslovom »Škodljivci« v glasilu »Sokol«. On piše:

»Klerikalci so sicer vedno zoper nas nastopali, toda v zadnjem času so svoje sovražstvo proti nam desetkrat pomnožili. Seveda, kakšen razloček je med nami in njimi! Mi služimo narodu, oni Rimu, Sokoli prosveti, klerikalci temi, mi svobodi, oni suženjstvu.«

»Daleč smo od tega, da bi zaničevali čisto vero v Boga, nasprotno, tej veri, četudi jo smatramo za popolnoma zasebno stvar vsakega posameznika, stoje prav blizu tudi tisti izmed nas, ki nič ne verujejo.«

»Učitelj narodov, tesar nazareški, je v stavku: »Ljubi svoje bližnjega, kakor samega sebe«, izrazil jedro vse vere. In da je naša

ljubezen do bližnjega boljša, kakor kupovanje duš od onih, iz katerih srede so nekdanj izhajali interdikti, na katerih povelje je bilo zažgano na tisoče grmad in ki bi danes, če bi le mogli, z navdušenjem ponovili sveto inkvizicijo, to dokazujemo z dejanji, hoteč povzdigniti češko ljudstvo na višje stališče. Ne korist, ne slava! — to geslo vzornega idealista Fügner-ja je in ostane geslo Sokolstva, kateremu je edino prosih naroda cilj in namen. Sicer pa lažite, klerikalci, le dalje; odvezo bodele že dobili, le čistih imen Fügner-ja in Tyrš-a ne imenujte po nemarnem.«

Na te trapaste napade odgovarja jako dobro krščanski olomuški dnevnik »Našinec« tako-le:

»Klerikalci« nimajo nobenega sovraštva do Sokolov, pač pa Sokol sovraži »klerikalce« in v zadnjem času je res svoje sovraštvo pomnožil. Saj mi ne pišemo in tudi ne razširjamo ostudnih pamfletov in pesmi o Sokolu, pač pa Sokol o nas. Mi jih pustimo pri miru in se zadovoljujemo s tem, da se bраниamo proti njihovemu terorizmu. Da Sokol služi narodu, mi pa Rimu, je smešna fraza. Ta »narod« Sokolov je le »napredna« stranka, ki s svojim delovanjem narod vedno bolj ubija. In s to lučjo, katero baje Sokol prižiga ljudstvu, je stvar še bolj žalostna. Iz samih vrst Sokola se čujejo glasovi, da se je Sokol zelo odtujil izobraževalnemu delu in da mu je treba popolnega preporoda. In kakšni svobodi služi Sokol, to mi, katoličani, povsod le predobro čutimo. Kdor noče biti Sokol, ta mora biti uničen, ta nima niti pravice, da bi dihal božji zrak. Razbita okna, pomazani ali celo odnešeni napisi na naših katoliških društvih in druge čedne stvari najlepše ilustrirajo svobodoljubnost naših Sokolov.

G. Vaniček pravi, da Sokol ne zaničuje čiste vere v Boga. Seveda ne, saj je Sokol vero že tako »izčistil«, da od nje za Sokole ne ostane — nič. In kako more veri blizu stati ta, ki sploh ničesar ne veruje, to naj razume, kdor more. To je fraza, ki naj bi zakrila njihovo plitvost. Vero imajo za zasebno stvar vsakega posameznika, — zakaj nas torej ne puste v miru, ako hočemo vero imeti, jo izpoznavati in po njej živeti? Zakaj

pa v sokolskih društvih razširjajo najgrše protiverske časnike, brošure in knjige? Zakaj na stežaj odpirajo vrata svojih telovadnic najhujšim sramotilcem vere? Zakaj izključujejo iz Sokola vsakega, ki hoče biti odkritosrčen katoličan?

»Učitelj narodov, tesar nazareški« — piše g. Vaniček dalje. Zapomni si dobro, ti katoliško ljudstvo, da Sokolom je Jezus Kristus le »učitelj narodov in nazareški tesar«! Nam je pravi Bog in Odrešenik sveta! Katoličanom ni treba učiti se ljubezni do bližnjega od Sokola, kajti katoliška cerkev je v vseh časih izvrševala veličastna dela ljubezni do bližnjega. Kaj je pa naredil in kaj dela danes Sokol v korist ljudstva? Interdikti in inkvizicija — to je samo odmev iz vaših sokolskih odsekov, kjer s tako hrano pitate mladino in jo navajate k sovraštvu zoper katoliško cerkev, kajti svojemu naraščanju nikdar ne pojasnite stvari, kakor je, ampak le enostransko, da ga napolnite s sovraštvom do katoliške cerkve.

Da je vselej namen Sokolstva prosep naroda, tako bi moralo biti, toda žalibog ni. Korist naroda zahteva, da bi vse stranke delale v njegov blagor, toda Sokol ima za narod le svojo stranko in stranko socialnih demokratov, kakor bomo pozneje dokazali. In da se naši Orli po vsej pravici sklicujejo na ustanovitelja Sokola Fügner-ja in Tyrš-a, kolikor sta priporočala zvestobo in spoštovanje do vere, nasproti sedanjemu Sokolu — da naši Orli dvigajo prapor starrega, prvotnega Sokolstva, ki so ga svobodomisleci zavrgli, to je resnica. Ideal Fügnerjev in Tyršev je bil združiti v delu za domovino ves narod in to na podlagi verske in narodne misli. To nam jasno dokazuje zgodovina Sokolstva, ki jo je spisal pred nekaj leti sam voditelj Sokolov dr. Schreiner. Danes bi bil dr. Schreiner vesel, ako bi od njega spisana zgodovina izginila s površja zemlje, kajti danes bi pisal drugače. Kakšen je bil ideal Tyršev in Fügner-jev, vidimo najbolje pri poljskem Sokolu, ki se zvesto oklepa prvotnega praporja Sokolov, na katerem je z zlatimi črkami zapisana ljubezen do Boga in domovine.

Zanimivo je tudi, kako piše K. Vaniček o socialni demokraciji. Silno ga boli, da so socialni demokrati izstopili iz Sokola in si ustanovili svoje lastne telovadne odseke. Baje niso za to imeli nobenega vzroka, saj v Sokolu se ne gleda na razliko stanu, nasprotno, strogo se pazi, da ne bi se razpor, bodisi politični, bodisi stanovski, vgnezdil v odsekih.

Seveda, Sokoli radi vidijo med seboj socije in nihče izmed njih se niti z besedico ne dotakne njihovega prepričanja — le za odločnega katoličana ni v Sokolu prostora!

Vaniček javno priznava, da sta se Sokol in socialna demokracija v zadnjem času sil-

no zblížala; zasluga za to gre po njegovih besedah Orlom. »Misleči ljudje (namreč socialni demokrati) so hitro spoznali, da pobijati naprednjake pomeni toliko kot napelevati vodo na mlin nazadnjaštva. Skupno iti z internacijalo nam ni mogoče ne danes, ne v prihodnosti, toda mirnejše življenje zraven sebe ne bi bilo na škodo napredku.«

Torej, kakor sta se Pilat in Herod združila proti Kristusu, tako se danes javno družijo Sokol s socialnimi demokrati proti krščanskemu Orlu; domovina in narod naj le bodeta ob strani, samo da ne bo imelo škode »naprednjaštvo«. Mirnejše življenje Sokola zraven socialne demokracije, to hočejo in želijo, le krščanski Orel mora biti izobčen iz vrst naroda!

To je ta sokolska ljubezen do bližnjega, popolnoma po besedah »učitelja narodov, tesarja nazareškega«, ki je v stavku: »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe« izrazil jedro krščanstva, kakor je zapisal K. Vaniček, ki oznanjuje sovraštvo in boj proti Orlom, katerih seveda ne smatra za svoje bližnje in na katere meče besne besede »narodne« cenzure in »narodnega« interdikta. Vrli moravski Orli pa na vse to odgovarjajo:

»Marné vaše proti nám jsou vztehy.«

Tako je! Slovenski in češki Orel napredujeta, čimbolj Sokoli zabavljajo in se jezijo. Pristaši »nazareškega tesarja« naj pa le tako naprej tešejo svoje neslanosti in laži — pristaši Sinu božjega jih morejo samo pomilovati, pomagati ne. Saj bi radi, pa ne moremo, zakaj sokolstvo je že tako nizko padlo, da je ni tako dolge roke, da bi jih iz brezdnega potegnili. Zato se zanje, kakor dozda, tudi odslej ne bomo brigali, kakšen utrinek njihove žalostne pameti pa bomo semtertja še ujeli in sporočili, da Orlom ne bo dolgočas na njihovi poti!

O splošni koristi telovadbe.

Marsikdo poreče: Dan na dan isto, vedno isto; o koristi telovadbe in o tisti stari pesmi: »Zdrav duh v zdravem telesu!« Saj me že ušesa bolé. Skoro povem že lahko celo predavanje na pamet brez kake priprave. — Dajte nam vendar novih, zanimivih predavanj in člankov!

Kaj ne, dragi moj, mogoče tudi ti meniš tako? Čisto prav! A s tem je ravno tako kakor v znani dogodbici: Nek župnik je pridigoval z navdušenjem o krščanskih čednostih. Ljudje ga z zanimanjem poslušajo. Drugo nedeljo — kakšno začudenje — zopet ista pridiga! A kako neprijetno jih pogreje tretjo nedeljo, ko župnik ponovi, kar je drugo nedeljo povedal. Odloči se tedaj nekaj veljavnejših mož in ti gredo k župniku povprašat po vzroku. »Kaj? Vi hočete drugih,

novih pridig, ko se niti po prvi ne ravna? Opazoval sem vas zunaj na polju, doma; pa nikjer nisem opazil zaželenega učinka pridige. Najprej se ravnajte po prvi pridigi, skušajte jo razumeti ter razmišljajte o njej, potem vam pa lahko ustrezem.»

Mogoče že skoro umeješ, dragi čitatelj, čemu ta prilika. Ravno tako je tudi s predavanji in članki o koristi telovadbe. Skušaj, potrudi se umeti jih, sam razmišljaj o tem, ter se tudi po tem ravnaj, če te je volja, biti pravi telovadec! K stvari!

Krepi in uri si telo: predvsem je treba pri telovadbi strogega reda! Če se nameniš hoditi redno k telovadbi, se tega tudi drži. Odmeri si previdno čas za drugo, naj ti ne bo malenkostna stvar vzrok za izostajanje. Pusti zabavo, igro, prijatelje, ko pride čas telovadbe! Seveda je spočetka marsikomu težko, a sčasoma že gre. Privadiš se, da marsikatero delo ali kaj drugega preje, oziroma točneje izvršiš, samo da prideš redno ob pravem času k telovadbi. Poleg reda je pa treba brezpogojne pokorščine nasproti načelniku, oziroma vaditeljem, kajti le tako je mogoč kak uspeh pri telovadbi, le tako more telovadba koristiti.

Kje in na kakem orodju pa je najboljša telovaditi? Samoposebi se razume, da mora biti kraj telovadbe v vsakem oziru zdrav, zračen, svetloben, brez prahu ali vlage itd. To je predvsem na prostem. Ker pa niso povsod razmere enake, se mora po večini telovaditi v zaprtih prostorih; ti morajo tedaj odgovarjati svojemu namenu; imeti morajo vse gori omenjene lastnosti. Orodje je že veliki večini znano; težko je reči, na tem in tem orodju si pridobiš največ. Res niso vsa enaka, a na enem si krepiš roke, na drugem si uriš noge ali sploh truplo. Telovadi lepo polagoma na vseh enakomerno, in videl boš, da daleko prekašaš čez nekaj časa ostale telovadce, ki so telovadili in se izobraževali samo na poedinih orodjih. Znano ti je itak že tudi, dragi telovadec, kakšne vaje približno se delajo na tem ali onem orodju. Umevno ti je tudi, da je vaj nešteto, torej da najboljši telovadec le še ni popoln telovadec. Zato ne bodi nikomur nevoščljiv, kar nikakor ni lepo, pač pa ga skušaj prekositi. A potem se ne zadovolji samo s tem, da si ga prekosil, ampak vadi in izobrazuj se še nadalje. Ne bodi radi tega ponosen, ošaben proti drugim, slabejšim, temveč bratsko jim pomagaj ter jih podučuj pri telovadbi, kajti le tako si pravi telovadec.

A ne samo na orodju, tudi brez tega lahko telovadiš, n. pr. proste vaje, krepka hoja, turistika, kolesarenje, razni drugi športi, plavanje, tek, veslanje itd. To vse pripomore k temu, da se telo vsestransko razvija in krepi in utrjuje proti vremenskim izpremembam. Pride uradnik ali dijak iz zaduhlega prostora, kjer mora sedeti sklju-

čen, brez gibanja, tedaj si gotovo zaželi nekoliko zdravega zraka in gibanja; istotako ne škodi telovadba delavcu. Marsikdo poroča: Kaj pa bom hodil telovadit, saj že sam dosti telovadim pri delu. Saj sem navadno sam tako zmučen, da bi ne mogel telovaditi.

Res, prav ima, da je izmučen in ne more telovaditi; a dragi moj, delo še ni telovadba, predvsem pa ne rokodelčevo delo, ki je navadno vedno isto, kjer se telo samo enostransko krepi in izobrazuje, medtem ko se ostali udje zanemarjajo, tako da ni prave simetrije telesa. Gotovo da je zmučen, kaj neki ne, če dela vedno isto in isto; iz mesta se malokdaj premakne, povrhu pa je še skoro vedno sključen. A pri telovadbi ni tega. Navadno delo res izmuči človeka, in sicer tudi duševno, medtem ko telovadba i na telo i na duha blagodejno vpliva.

Zelo pa priporočamo telovadcem večkratne skupne izlete. Seveda ne sme biti s temi v zvezi tisto popivanje, ki človeka poniža do živali. Voda, mleko, v mali meri zadostuje; treba se je vaditi v zdržnosti. Dobro je tudi, če znajo telovadci nekaj pesmi-koračnic, kar ne prikrajša le časa, ampak krepi tudi prsa, pljuča. Predvsem pa pazi pri večjih telovadskih prireditvah na to, da ne tavaš sam ali pa ne občuješ samo z nekaterimi gotovimi prijatelji, kar nikakor ni telovadsko, ampak drži se kolikor možno celote in občuj z vsakim prijazno.

Telovadba, kakor rečeno, vpliva tudi blagodejno na duha; predvsem se mora telovadec brezpogojno pokoriti predstojnikom. Vadi se tedaj in se tudi navadi, da lahko upogneš duha, svojo voljo, kjer je na mestu. Navadi in utrdi se v lepi čednosti, ponižnosti ali skromnosti, kar pa daleko še ni suženjstvo, oziroma neka strahopetna slabost; nasprotno, telovadba še-le povzroči, da je duh, volja neupogljiva, kjer ponižnost ni na mestu. Tako zmaga telovadec marsikatero slabost, se izogne marsikaki nepriiliki, ker se ne da zapeljati strasti, jezi, medtem ko drugi ali tej podleže ali pa še-le po težkem boju zmaga. Telovadec pridobi tedaj na energiji ali krepki, neupogljivi volji.

Vedna pazljivost pri izvajanju vaj, ki je neobhodno potrebna, in tisti čut elegance, da se vaje lepo in pravilno izvajajo, pa povzroči, da je telovadec tudi sicer pri drugem delu ali v drugem položaju enako občutljiv za natančno in pravilno izvajanje dela, enako pazljiv tudi na malenkosti. Ta čut elegance in pridobljena pazljivost imata pa neposredno za posledico pričujočnost duha in jasnost pogleda v vsaki stvari, ne samo pri telovadbi; in to predvsem odlikuje pravega telovadca od drugih ljudi. On se ne ustraši kmalu pred kakim težkim, nevarnim podjetjem, hitro spregleda položaj in potem z odločno voljo in krepko roko na delo!

Vse te lastnosti so pri pravem telovadcu razvite ter tvorijo nekako zvezo dobrih lastnosti, ki sledijo druga iz druge. Premisli tedaj sam, dragi Orel, znani pregovor in prideš do tega prepričanja. Porabi priliko, ki se ti nudi, če te je volja biti krepak, značajan mož! Ponosen bodi, da si Orel, da si Slovenec in pomni, da mali slovenski narod predvsem potrebuje krepkih, značajnih mož, ker le tako vzdrži silno borbo!

O bratje, bratje — kako je v vas?
Zdaj zvezde ugodne vladajo,
Zdaj semena zlata padajo!

Vič.

Vič. Pregovor pravi: „Resnica v oči bode!“ To se kaže povsod, kaže pa tudi čisto jasno v našem društvenem življenju. Naše delo, delo za resnico ne da miru nasprotnikom. V zadnjem času smo namreč večkrat nastopili javno pri cerkvenih pobožnostih, kar je vsem dobromislečim ljudem zelo ugajalo. Tako je dne 13. marca povodom blagoslovljenja novega križevega pota 28 Orlov nosilo 14 tere postaje v slovesnem sprevedu iz župnišča v cerkev. Na praznik sv. Jožefa smo skoraj vsi pristopili k skupnem sv. obhajilu. Z dobrovskimi brati vred smo 26. marca 25 po številu v kroju počastili Najsvetejše pri Vstajenju na Dobrovi in dan pozneje na Viču. Od ust do ust je šla govorica, da je bil naš nastop lep. Le vam „bogaboječim“ in cerkve se ogibajočim naši nastopi ne pustite mirovati. Vi pravite, da naše delo ni za olikanega človeka, da je nekaj poniževalnega. No, mi vašo oliko, katere znamenja se kažejo po zidovih viških hiš, radi prepustimo vam. Vi pravite, da ne delamo iz prepričanja, Vi, ki imate sami edino le to prepričanje, da se ni treba bati „ne Boga, ne hudiča in ne farja“, vi nam ne boste dali boljšega prepričanja, kakor ga že imamo. Vi, katerih vrste se krčijo, hočete iz škodoželjnosti tudi k nam zanesti razdor. A zastoj je in bo ostal vaš trud. Mi gremo in bomo šli dalje v delu za resnico po začrtani poti naprej, ne glede na vaše zabavljice, ne zavidajoči vam vašo „fino oliko“, ne zmeane se za vaše „trdno prepričanje“. In z nami gre in bo šla po tej poti tudi „Bogomila“, ki ob svojem začetku šteje že nad 80 članic. In če se boste še zanimali za naše delo, vas bo resnica še večkrat britko zbodla, ker geslo naše je in ostane: Delo za resnico!

Devica Marija v Polju.

Devica Marija v Polju. Dan 19. in 20. sušca ostane v neizbrisnem spominu za naše okrožje, kajti ta dva dneva so se zbrali Orli v prijazno Polje, da se tu navdušijo za svojo organizacijo. Takoj zjutraj so jele prihajati čete iz Sostrega, Dola in Zdobrave. Veselje je bilo gledati, kako so se krepki in veseli Orli med glasnim trobenjem pomikali od vseh strani k središču svoje organizacije. V kroju jih je bilo zbranih 67, drugi so bili brez kroja. Vseh skupaj se je udeležilo 148 čvrstih Orlov tega tečaja, ki ga je vodil P. Kržan. Ob 8. uri se je pričela telovadba in potem so bili vsi Orli pri sv. maši, nakar je sledilo tehnično predavanje. Orli so kljub temu, da so prikorakali od daleč; vstrajali do polu ene. Kosilo je bilo skupno, oba dni pri g. Jakobu Dimniku, županu v D. M. v Polju. Popoldne pa je bilo javno ljudsko predavanje, h kateremu je prišlo toliko ljudi, da je bila precej obširna društvena dvorana natlačena polna. Predaval je Ivan Podlesnik o namenu Orla. Po predavanju pa se je takoj pričelo s telovadbo, ki je trajala do sedmih. Drugi dan se je tudi vršilo vse v najlepšem redu. Došlo je tudi lepo število Orlov iz Hrušice. Dasi so fantje telovadili skoro 6 ur na dan in so bili že zelo utrujeni,

so vendar vstrajali do konca s strogo disciplino. Ko je bil dnevni red končan, se je takoj vršil občni zbor okrožja in se je sestavil nov odbor, ravno tako tudi vadiateljski zbor. Po občnem zboru pa je zadonela po dvorani mogočna orlovska himna, katero je med odmoru učil Orle načelnik iz Sostra, kateremu srčna hvala za to. Ker je bilo tako delo Orlov končano, so se morali, dasi težko, ločiti in se podati vsak na svoj dom. S seboj pa so nesli za načela našega Orla vneto in krepko srce. Dragi bratje! Le tako naprej in kmalu se bo podrlo gnezdo, v katerem se vale pod varstvom našega najhujšega narodnega in verskega nasprotnika nočne ptice, ki se bodo pobile v temi, v kateri gazijo okrog. Mi pa gremo na dan in vsakemu brez skrbi pogledamo v obraz iz oči v oči. Zadovoljni smo, ko vidimo zadovoljne naše voditelje, naše stariše, brate in sestre. Ne bojijo se za nas, ker vejo, da gremo po pravi poti, ki nas bo pripeljala, kamor smo namenjeni. Zato pa dragi, delajmo z vsemi močmi, ne dajmo niti najmanjšega povoda, da bi se moglo reči: glejte, taki so Orli. Dajmo povsod le lepe zglede, povsod, kjer se pokažemo. In tako bomo našega besnega nasprotnika v kratkem času ugonobili. Na svidenje še večkrat na takih sestankih! — Omeniti moramo še, da je naš odsek v tem času ustanovil dva nova: v Hrušici in v Šmartnem na Savi. Tako je naše okrožje postalo eno najmočnejših, ker združuje 6 odsekov. Gledali bomo, da bomo vedno močni tudi naznotraj!

Št Vid.

Preska. Dne 6. marca smo imeli občni zbor telovadnega odseka. Rednih članov je sedaj 12. Narasčaja je 30. Podpornih članov sploh ni. Telovadimo enkrat na teden, po potrebi tudi dvakrat. Orodja imamo še malo. Pridno se pripravljamo na okrožno javno telovadbo; s pomočjo te upamo pridobiti vsaj še nekaj članov. Izletov smo imeli pet: na Ježico, na Šmarno goro, v Soro, na Brezje in v Kamnik. Dohodkov je bilo 144 K 85 h, stroškov pa 131 K 16 h. Prebitek znaša 13 K 69 h. — Veliko zanimanja so vzbudili Orli, ki so v kroju nosili praporce. »To je nekaj lepega, pa kako dostojno vedenje v cerkvi!« Take in enake glasove si čul iz ust mož, ki so vsaj deloma nasprotniki telovadbe. Pa tudi sovražnik se je zbudil kar čez noč. Takoj drugi dan je neki rogovilež napadel Orla, ko ni hotel naš član odstraniti znaka. Drugi večer se je isti kulturonosec s sekiro lotil zopet enega tovariša, ki je delal v tovarni. Take sirovine se seveda ne bomo ustrašili. Vi pa, dragi tovariši, na delo! Glejte, kakšna je še ledina v naši fari! Glejmo, da odpravimo mi tako nizko početje naših sovražnikov. Pokažimo z dostojnim vedenjem, s pokorščino do starišev, s primerno pobožnostjo, da smo udje one edine družbe, ki bo rešila slovenski rod!

Kamnik.

Mekinje. Naš odsek žaluje ob zaprtem grobu navdušenega člana Janeza Jana iz Godiča. Bil je ljubljenev vseh, edini sin svojih starišev ter pravi hrust po postavi, star šele 26 let. Kdo bi si bil mislil, da bo tacega korenjaka strla smrt! Rad bi še živel, toda udan v voljo Božjo je umrl; le to mu je težilo smrt, ker je moral zapustiti opešane stariše, katerih edina opora je bil. V zadnjih trenutkih še je imel v mislih in na jeziku ime Marije, katere zvest sin je bil. Dne 3. sušca na večer smo izročili njegovo truplo materi zemlji. Velika množica ga je spremila na poti v hladni grob; domači pevci so zapeli tri pretrsljive žalostinke: na domu, v župni cerkvi in na gomili. 18 Orlov iz kamniškega okrožja je korakalo v mrtvaškem sprevedu — na čelu jim okrožni predsednik Maier in načelnik kamniškega Orla Kladnik. Domači gospod župnik se je vrlim Orlom zahvalil v cerkvi za bratsko ljubav, ker so prihiteli kljub slabemu vremenu k pogrebu dragega tovariša; povdarjal je, da bo organizacija Orlov imela tra-

jen obstanek, ker sloni na temelju krščanske ljubezni ter jo naposled izročil varstvu mogočne nebeške kraljice, kateri je Mekinjska cerkev posvečena. V dragi nam »Mladosti« ponovi Mekinjski Orel to zahvalo vsem Orlom, ki so se udeležili pogreba, posebno še predsedniku in načelniku Materju in Kladniku. Vsem povrni mili Bog! — Odsek naš ne počiva. Bratje pridno obiskujejo telovadbo. Kmalu bomo imeli 28 Orlav v kroju; blago imamo že, le krojači se bodo morali požuriti. Naraščaja imamo 38. Le eno željo imamo še in ta je: naj bi se naš Orel kmalu mogel preseliti v novi društveni dom, ki hitro raste iz zemlje; v njem se bo tam krepkeje razvijal in razprostiral svoja krila! V to pomoz! mili Bog!

Vipava.

Vipava. Ne pojenjuje naše življenje, ampak rodi vedno nova dela v blagor naše organizacije! Tako smo imeli 19. in 20. marca mladeniški tečaj, ki je sijajno uspel. Udeležba na popoldanskih shodih je bila zelo velika, kar nam daje poročstvo, da nismo sami, ampak imamo mnogo privrženecv med mladeniči in dekletki kakor med možmi iz okolice. Vli se je nov ogenj navdušenja med nas, da gremo navduševati mladeniča za mladeničem za veliki pomen naše organizacije. — Telovadbo je vodil V. Jelčnik, organizatorično stran Terseglav. — Zadnji je govoril g. iur. Jež o narodni obrambi. Slednjič je z lepimi besedami, zahvaljujoč se za obilno udeležbo, zatvoril prvi slovenski mladeniški tečaj v vipavski dolini požrtvovalni g. dekan Lavrič. Bratje! Nova pot se nam je odprla do neobdelanega polja v naši organizaciji, kakor tudi v našem narodu, ki potrebuje naših moči, da ga dvignemo in spopolnimo! Sadovi tečaja se že kažejo, in sicer v taki meri, da se moramo čuditi. Pomen Orla pohitel je do vsakega našega somišljenika. Vse se zanima za naše delovanje. Dne 33. aprila šli smo štirje člani od vipavskega Orla v Zgornjo Branico, kjer se je ustanovil telovadni odsek. — Dne 4. aprila se je ustanovila »Bogomila« v Vipavi. Pred ustanovitvijo je govoril naš tovariš iur. Natlačen o velikem možu, dr. Luegerju. — Odbor »Bogomile« je sledeči: Miller Tončka, Bizjak A., Petriček Marica, Šček Karolina, Šček J., Kariž Franica, Janežič Fanica. Vpisanih je 28 članic. Zivele!

Gornja Branica. Na Belo nedeljo je bil v našem slov. katol. izobraževalnem društvu ustanovni shod telovadnega odseka Orla. Prihitelo je na shod več zastopnikov vipavskega Orla, pevsko društvo »Nanos« iz Goč, nekaj naših akademikov in po nekaj mož iz braniške okolice, vsega skupaj do 200 ljudi. Kljub jako deževnemu vremenu zbralo se je toliko zavednega ljudstva. Društveni predsednik otvoril shod, povdarja potrebo naše organizacije in ustanovitve Orla zlasti v Branici. Tu naj bi stali na braniku, tu naj se razvije močno društveno življenje, kajti za nami stoji močna mladeniška organizacija Kranjske. Braniški Orel nima samo namena ohraniti samo Branici zdravo, čilo in krepko mladino, mladino, ki se ne bo strašila boja, ampak korakala krepko naprej do zmage. Prapor katoliške zavesti in mladeniškega navdušenja je treba zanesti tudi na skalovita tla kraške planote. Velika praznina še vlada tam, zato bo naš prvi cilj ustvariti našo mladeniško organizacijo tudi na Krasu. Nato govori akademik Natlačen in razvija načela naše katoliške organizacije, pri tem pa kaj spretno in lepo pobija gospodarski in verski liberalizem. Namen naše mladeniške organizacije je vzgojiti krepke in poštene fante v značajne katoliške može ter varčne, zavedne gospodarje. Na ta način bomo najbolj pokazali svojo narodnost, da začnemo koreniti preustroj sami pri sebi. Za njim navdušeno govori našim mladeničem Orel brat Silvester iz Vipave; pozove naše mladeniče, da se mnogoštevilno vpišejo v telovadni odsek, naj se nikar ne strašijo truda in zasmehovanja od strani nasprotnikov; trnjava je pot, a mi gremo neustrašeno naprej, kajti

naš boj je boj za resnico, boj, ki zahteva dan za dnem svoje žrtve! Na poziv predsednikov pristopilo je k Orlu 24 mladeničev iz Branice, po shodu pa se je priglasilo še mnogo fantov iz sosednih vasi. Orli na dan!

Logatec.

Dolenji Logatec. Obni zbor našega Orla je bil 22. marca. Naš nad vse požrtvovalni predsednik poudari vse navzoče ter v temeljito jednatih besedah vzpodbuja vse mladeniče telovadce, naj se z vso vmo in močjo oklenejo dela v odseku ter s tem pokažejo, da so res pravi Orli v vsem, posebno v disciplini, ako hočejo doseči višek naših vzvišenih skupnih ciljev. Nato sledi poročilo tajnika. Odsek šteje 24 članov telovadcev in pa 30 članov naraščaja. Fantovski sestanki v zimski sezoni so se vršili redno vsaki torek; udeleževalo se jih je zmiraj dovoljno število telovadcev. Za bogato vsebino in marsikateri zlati pouk pri teh sestankih se imamo zahvaliti našemu predsedniku J. Turšiču, ki je z gorečo požrtvovalnostjo vodil naše sestanke ter se ni zbal slabih zimskih potov, da nas ne bi obiskal, akoravno je trpelo pri tem tudi njegovo zdravje. Odsek se je udeležil javne telovadbe v Vipavi in Zvezine v Kamniku. Priredil je dne 16. maja 1909 manjšo veselico na vrtu tukajšnjega gostilničarja g. Pogačnika, kjer se je vršila javna telovadba in srečkanje. Prihiteli so na prireditve tudi Orli iz Vrhnike, Borovnice, Hotedršice in Gor. Logateca ter pripomogli, da se je slavnost v splošno zadovoljnost izvršila. Nad vse druge je pa bil za naš odsek dan 27. svečana 1910 najbolj imeniten, ko se je vršil telovadni tečaj, katera sta vodila načelnik Z. T. O. Vojt. Jelčnik in podpredsednik Z. T. O. Podlesnik. Za njuno požrtvovalno delo, bodisi glede telovadbe ali predavanj, katerih se je udeležilo toliko občinstva, da so bili prostori skoraj premajhni, jima izrekamo tu najtoplejšo hvalo. — Nato sledi poročilo blagajnikovo in načelnikovo. Oboje še precej povoljno. Po poročilih se je oglasil k besedi visokošolec Tršar, kateri v globoko resničnih besedah oriše, kako so mladi mladeniči, ako ne poznajo reda ter se ne pokorijo disciplini. Nato sledi volitev odbora, kateri je z malimi izjemami ostal prejšnji in sicer: Predsednik Leopold Turšič, tajnik M. Mihevc, tajnika namestnik Ivan Šijanec, blagajnik Jak. Mihevc, načelnik Fran. Pečkaj, podnačelnik Ivan Poženel, voditelj naraščaja Jak. Maček; odborniki: Fran. Maček, Fr. Nagode, Jak. Nušč, A. Molč. — Tako, sedaj pa, dragi Orli, pogumno in neustrašeno naprej za našimi cilji, katere moramo doseči!

Idrija.

Žiri. 17. sušca smo pristopili skupno k sv. obhajilu v zmislu naših pravil. Na vstajenje Gospodovo pa smo nastopili pri procesiji kot četa. Na belo nedeljo smo priredili veselico, ki je klub slabemu vremenu sijajno uspela. Igrali smo igro »Tihotapec« v splošno zadovoljnost našega občinstva. Glede na gmotni uspeh veselice se pa tudi blagajnik ni mogel nič pritožiti, če pomislimo, da znaša čisti prebitok nad 500 K. Da je pa veselica tako sijajno uspela, se moramo zahvaliti v prvi vrsti mladenkam, ki niso štedile ne s časom ne z denarjem. Zlasti moramo omeniti dekleta Amalijo Erznožnik, Nežiko Erznožnik, Ivanko Demšar, izmed igralk pa Mici Kralj in Ivanko Mohorič, ki sta kljub precejšnji oddaljenosti redno hodili k skušnjam. Izmed mož so sodelovali Anton Zakelj ter Ivan in Matija Zajec. Vsem bodi na tem mestu izrečena topla zahvala! Nadalje se je nam zahvaliti pevskemu zboru, ki je pod spretnim vodstvom gosp. kaplana Perkota zapel par lepih pesmi. Ljudstvo je pokazalo, da nam je naklonjeno. Mi moramo pokazati, da smo vredni tolikega zaupanja. S fantovskim sestankom smo zadnji čas neopoleklo zaostali. Bomo pa sedaj izkušali zamujeno dohiteti!

Srednja vas v Bohinju. Dan 28. aprila, velikonočni ponedeljek, je bil za nas velike važnosti; ob priliki občnega zbora smo namreč priredili tudi javno predavanje in preprost telovadni nastop osmih telovadcev v telovadnici. Predaval je načelnik Zveze Orlov V. Jeločnik, ki je temeljito uničil vse predsodke, ki so se nam poprej predbacivali. S svojim odločnim nastopom je priboril ugled Orlu pri vseh dobromislečih. Pri telovadbi so bili zaradi pomankanja prostora navzoči samo podporni člani, občinski odbor, očetje telovadcev in nekaj drugih. Telovadba je vsem ugajala, ker so bili večinoma sami taki, ki niso še nikdar videli telovadbe. Na občnem zboru so se podala sledeča poročila: V odsek se je vpisalo skozi celo leto 35 članov, mnogi so kmalu izostali, sedaj nas je 13 članov. Telovadili smo 76krat, telovadilo je 622 telovadcev. Izmed 321 zamud je bilo samo 98 opravičenih, povprečna udeležba 8 na uro. Naraščaj je telovadil 51 ur, telovadilo je 323 dečkov (10- do 15letnih). Odsek ima drog, leseno bradljo in skok v višino. Revizija se je vršila 7. februarja 1909. Lanskega vaditeljskega tečaja v Ljubljani se je udeležil en član, letos na Jesenicah eden. Udeležili smo se Zvezne javne telovadbe v Kamniku in okrožne v Radovljici. Udeležili smo se lansko leto polnoštevilno seje Zveze Orla na Boh. Bistrici. Veselice s igrami so bile 4. Odborovih sej 12. »Mladosti« naročenih 12. Blagajniško poročilo: Denarni promet je bil 435 K 77 h; prejemki 232 K 24 h, izdatki 203 K 53 h, preostanek 28 K 71 h. — Odbor se je konstituiral sledeče: Ivan Kogovšek, kaplan, predsednik; Arh Mart, podpredsednik; Arh Janez, tajnik; Ivan Hodnik, blagajnik. Vaditeljski zbor Janez Arh, načelnik, Martin Žmitek, podnačelnik.

Bohinjska Bistrica. Aleluja! Vstal je! Te velikonočne besede so na velikonočni ponedeljek veljale tudi bistriškimi Orlom. Proglasili so jih mrtvim, nedelavnim, toda pokazali so, da delujejo in napredujejo. Tako so lahko rekli nasprotniki. — Naša prireditev na velikonočni ponedeljek je naredila na vse mnogobrojne udeležence mogočen vtis. Navzlic mnogovrstnemu vzporedju je vsaka točka prav dobro izpadla in izzvala pri občinstvu pohvalo. S tem prvim nastopom v javnosti je naš odsek pokazal svoj napredek in sad enoletnega delovanja. — K telovadbi in predavanjem hodimo vsaka dva večera v tednu. Sedaj se učimo Krekove igre »Tri sestre«, ki jo bomo uprizorili na binkoštni ponedeljek. Z uprizoritvijo bo združena tudi telovadba in predavanje o pravi svobodi. Pomlad, katero vzbudi narava, posuje mrtve trate z cveticami, katera oživi in osveži vsakega človeka, ta pomlad naj tudi v našem odseku spremlja mladeniče Orle na poti do njihovih visokih ciljev!

Loški potok. Pomlad je prinesla še bolj svežega pomlajenega življenja našemu Orlu in pomladila tudi naš odsek. Prišli so tovariši iz tujine, ki so podaljšali naše vrste, da se je potrojilo število telovadcev. Sedaj pa ima načelnik in vaditelj dela, da nauče novodošle, kar smo mi po zimi si že pridobili. Pa se razdeli vaditelji s svojimi četami vsak v svoj del telovadnice, pa se vadi in uri vsak oddelek svoje vaje. To življenje, da bi jih človek gledal cel dan. In trud ni zastoj. So nas že precej došli, v redovnih vajah smo že skupaj, kjer ni razločiti med prejšnjimi in novodošlimi telovadci. Smo se pa zares poprijeli. Telovadno uro imamo sedaj nekaj časa vsak večer. Ko se začne delo na polju in v gozdu, bodo pa seveda bolj po redko; na to računamo, zato pa sedaj pohitimo. Presejali smo tudi naš odsek in ljuliko iztrebili. Kdor prav resno ne misli in ne izpolnjuje natančno pravil, se ga odslovi. Čemu bi cokile s seboj vlačili, ko se je lahko rešimo. Sedaj jih redno telovadi s prav redkimi opravičenimi izjemami 36 fantov. Naš red in napredek nekatere silno hode, zato nas napadajo s čuki. Pa kdo se zmeni za take papige »Slovenskega doma«, to so

majarončki, ki bodo kmalu pozebli. V toliko nam ta peteršilj koristi, da dviga in krepi zavest in ponos naših fantov. V toliko smo jim hvaležni. Četudi bi se naša vrsta zredčila, da se le ukrepi in utrdi!

Sodražica. 8. decembra je bil ustanovljen pri nas Orel, katerega sta krstila brata Vojteh Jeločnik in Albin Zajc iz Ljubljane. Telovadni odsek šteje 30 delujočih, 20 podpornih in 40 članov naraščaja, ki imajo svoje vaje v soboto večer in v nedeljo zjutraj in popoldne. Odbor sestoji iz sledečih bratov: Anton Lavrenčič, načelnik; Ivan Levstek, podpredsednik; Ivan Stupica, blagajnik; Anton Prijatelj, tajnik; Jožef Pšenica, Franc Cvar, Franc Cvar, odborniki. Na čelu vaditeljskega zbora je brat Jožef Pirnat, podnačelnik pa br. Anton Stupica. Orel je odsek izobraževalnega in pevskega društva Glas, ki je uprizorilo v predpustnem času tri igre in skrbi za petje. Sicer pa naš Orel izvrstno napreduje napram Sokolom, kojih število pada in jih je sedaj le še 11, nimajo pa posebne izobrazbe. Orlov pa je sedaj vedno več, dasiravno je naš odsek komaj nastal. Sedaj je 30 telovadcev. Na Veliko soboto popoldne so pri vstajenju pokazali s svojim energičnim nastopom v kroju, da se ne bojijo ničesar ter da gredo radi v boj za našo lepo in sveto stvar. Pretili so jim Sokoli s pestmi ter so bili vedno pripravljeni na napad, a naši čvrsti fantje se za to niso brigali. Dovolj so bili vsled tega Sokoli in njihovi pristaši osramoteni. Kroj in nastop Orlov sta napravila na vse ljudi jako dober vtis in sta pritegnila nase še mnogo fantov. Naši fantje se tudi radi izobrazujejo, zato pa tudi dobro napredujejo. Sokoli pa bodo menda kmalu izginili pri nas iz površja, saj sirovina nikoli daleč ne pride. Mi pa naprej!

Horjul. Pomlad nas je pomladila. Vse ovire smo odstranili, predsodke vrgli v kot in poklicali Orla k novemu delu. Tudi danes dobro znamo, da je pot k zmagi trnjeva, toda mi jo hodimo s fantovskim ponosom. Naše moči so se nanovo združile in mladostno ljubezen smo si obljubili, ki naj ostane vsikdar tako trdna, da je noben satan ne omake. Naj se vzdigajo valovi, naj tuli vihar — nas razdvojil ne bo nihče! — Na velikonočni ponedeljek smo napravili izlet na Ježe. S silnim veseljem je gledalo ljudstvo mlado orlovsko četo, ki je korakala v četverstopu skozi vas. Bratje, ti veseli obrazi so vas pozdravljali in vam srčno želeli napredka. Duha discipline je dovolj v vas, samo izobraziti ga je treba. Zahajajte točno k vajam vse tri dni v tednu in bodite brez besede pokorni svojemu načelniku. Nič manj kot vas sem bil vesel naraščaja. Bodi vam skrb, da ga dobro izobrazite. Na ta način boste svojo nalogo najlažje razrešili. Bratje Orli, z delom naprej, in želim, da se o sv. Rešnjem Telesu vidimo v kroju. Na zdar!

Trbovlje. V nedeljo dne 3. aprila je priredil naš odsek Orel veselico. Uprizorila se je veseliga »V Ljubljano jo dajmo!« Vsa prireditev se je vršila vzorno. Predsednik J. Pečnak je v lepem govoru pozdravil občinstvo, katero se je veselice udeležilo v velikem številu, četudi je bilo zelo neugodno vreme. Govoru je sledila deklamacija. Deklamiral je načelnik J. Černe pesem, katero je sam sestavil. Zelo zanimivo jo je bilo poslušati, ker je v njej omenil hrabrost in zvestobo nekdanjega in sedanjega našega naroda. Nato pa so pričeli igralci uprizorjati prizor za prizorom veseligre, in sicer jako spretno in vestno. Pripravlja se že druga igra, katera se bo uprizorila ob priliki seje obsavskega okrožja dne 8. maja t. l. — Telovadi se tudi prav pridno po trikrat na teden, ter se pripravljamo za javni okrožni nastop 26. junija v Radečah. Učimo se že tudi sabljaskih vaj. Le tako naprej do zaželenega cilja!

LISTEK.

Janko in drugi.

Spisal Svetovit Bor.

(Dalje.)

„Vi drugi seveda morate hoditi ponoči k dekletom, ker se podnevi ne upate in so vaše ljubezni skrivne. Meni je pa itak vseeno, izneverila, vem, da se ne bode!“ je govoril sam zase Janko in jo mahnil proti domu. Ko je došel pred hišo svojega dekleta, mu je pa korak zastal. Ogledal se je naokoli, če ga nihče ne opazuje, pogledal je k podstrešnemu okencu, kjer spi Anica. Neodločen je bil, ali bi ali ne bi. Stal je nekaj časa, gledal v tla in premišljeval. Prišlo mu je na misel, da Anice pravzaprav ne ljubi tako kot drugi fantje svoje dekleta. Vsak si jo sam izbere, jo tolaži, če so starši nasprotni, in ji obeta kmalu zakon, hodi pod okno in ji na vse različne načine kaže svojo ljubezen. On pa? Pogovarja se z njo o čisto navadnih stvareh; čuti sicer, da jo ima rad, čuti, da bi jo ljubil, tudi ako bi bili starši nasprotni in bi mu branili, a ker mu gre vse po godu in tako gladko, ji ne zine veliko o kaki ljubezni in ona njemu tudi ne, saj vesta zagotovo, da nimata nobenih ovir, da se bo vse samo ob sebi razvilo in dokončalo. Ampak vendar, je mislil Janko, če drugi hodijo ponoči k svojim dekletom, zakaj ne bi jaz; ali sem manj vreden kot oni?

In ojuščil se je. Izvlekel je izpod kozolca lestvo, jo prislonil k steni in zlezal gori. Potrkal je parkrat nalahko, in ker ni dobil odgovora, je potrkal močneje: „Oglasi se vendar, saj sem jaz, Janko!“

Oglasila se ni Anica, pač pa se je odprlo spodaj okno in Aničin oče je strahoma pogledal v zvezdno noč, menda je mislil, da so ga obiskali tatovi kot oni dan Primoža. Ko pa je zapazil lestvo in na njej Janka, se je razburil. Hitro se je po vrhu oblekel in stopil iz hiše. Dobil je Janka ravno, ko je zlezal na tla in izkušal pobegniti.

„Stoj, kaj iščeš tukaj?“ je zagrmel in zagrabil Janka za suknjo.

Janko je molčal.

„A, a, ti si? Poglej ga no, kaj pa ti stikaš okoli naše hiše?“ je pomirjen izpregovoril, ko je spoznal svojega bodočega zeta.

„I, nič, k Anici sem mislil iti malo vas, pa ste me pregnali!“ je nič hudega sluteč odgovoril Janko.

„Tako, tako, torej vasovat si prišel, pa zakaj, čemu? Ali ji ne poveš lahko podnevi, kar hočeš? Ni pošteno to, da bi hodil ponoči k njej, nihče ti ne brani se z njo razgovarjati, a podnevi, ponoči nikdar! Razumeš, ponoči nikdar, nočem, da bi ljudem vzrasli jeziki zaradi moje hčere in tebe!“

„Zakaj pa drugi hodijo k svojim?“ je vprašal Janko kljubovaje.

„Zato ker so nepošteni in nimajo poštenih namenov in ne smejo podnevi uganjati svojih burk in šal!“

Podstrešno okence se je odprlo in Anica, ki je poslušala in čula vse, je pomolila glavo skozi okno: „Saj res, Janko, nikar ne zahajaj k meni ponoči, drugače bodo ljudem takoj vzrasli jeziki in obirali naju bodo po krivem!“

„No, no, torej si tudi ti taka! Jaz nimam nobenih slabih namenov, in če je že tako, da se bova enkrat vzela, bi vendar smel včasih pogledati k tebi!“

„Ni treba, Janko,“ se je vtaknil oče vmes, „pojdi rajši spat, bo boljše in nikoli se ne boš kesal, ker nisi vasoval!“

„Seveda, spat, spijo naj otroci in starci, mi fantje ne bomo!“

„Janko, Janko, že vidim, da so ti že vso glavo zmešali!“

„Kdo mi je glavo?“

„Fantje!“

„Ha, ha, fantje! Doma so mi jo zmešali, doma, ne pa fantje! V Ameriko jo bom mahnil, do tega so me pripravili! Lahko noč!“

Obrnil se je in odšel.

„Pod okno moje hčere pa ni treba več hoditi, nočem imeti sitnosti!“ je zaklical za njim Aničin oče.

Janka je pograbila jeza: „O, le ne bojte se, ne bom prišel več, ne ponoči, ne podnevi, sploh ne bom več prišel! Le zaklenite jo, da je vam kdo ne ukrade! Bom si pa drugo izbral, k kateri bom smel tudi ponoči hoditi vasovat, saj vašo Anico ste mi itak vsilili!“

Zavriskal je in odšel proti domu. Izkušal se je prepričati, da je prav ravnal, a vest mu ni dala miru, žal mu je bilo Anice, ker imel jo je v resnici rad; hotel si je vtepti v glavo misel, da dobi lahko drugo, premislil in preštel je vsa vaška dekleta, a prišel nazadnje le do zaključka, da je Anica najlepša in najpridnejša, in da jo ima najbolj rad.

„Za sedaj kar je, je; ne morem več pomagati! Sicer grem pa itak kmalu iz doma, bom že pozabil na njo! E, manjka se žensk!“ si je mislil Janko in počasi zlezal na svili.

„Janko, nekdo je bil pod Mickinim oknom!“ se je oglasil hlapec Štefan.

„Kaj, kaj praviš? Kdo je bil?“

„Pintarjev Pepe!“

Janko je skoraj omahnil, tako ga je osupnila ta novica. Imel je sicer Pepeta precej v časti zaradi njegovega fantovskega ponosa, a da bi hodil njegovo sestro zapeljevat in k nji vasovat, tega mu ne bi dovolil. Pepe je bil sin revnega kmeta, njegova sestra je pa vendar hči najbogatejšega in najtrdnjkejšega kmeta v vasi. Da bi se tadva kdaj poročila? Ne, toliko ljubezni je pa še imel do sestre, da ji ne bi privoščil Pepeta in njegovo zadolženo kmetijo. Tudi ako bi se k njim priženil, ne bi bilo za sestro veliko boljše, ker Pepe je bil znan kot zapravljevec in ne poseben prijatelj dela; spoštovan in cenjen je bil samo od fantov kot njih vodja, a starši so ga sovražili, ker jim je zapeljeval sinove.

„In kaj mu je odgovorila?“ je vprašal.

„Ničesar, klical jo je in klical, a ni se mu oglasila, pač pa je prišel iz sobe oče, mu izpodbil

lestvo, da je telebil Pepe po tleh kot bi iz neba padel. Ozmerjal ga je še in pošteno oštel! Mislim, da ne bo imel več korajže še enkrat priti!"

"Prav je imel! Le naj počaka, tudi jaz mu bom bral levite! Ali misli, da je moja sestra hči kajžarja?" je odgovoril Janko in legel na seno.

"Kaj je pa Pepe rekel?" je vprašal čez nekaj časa.

"Nič, odkuril jo je osramočen!" je odgovoril Štefan.

"Prav mu je! To se je osramotil!"

Molk je vladal nekaj časa na svislih.

"Janko, vidiš, tak je ta Pepe! Sestro ti hoče zapeljati, tebe zapeljuje! Pusti ga, Janko, in začni zopet pošteno živeti in starše ubogati!"

"Eh, tiho bodite, Štefan, pa spite! Vi ne razumete teh reči!"

Janko si je podprl glavo in se zamislil. Kakor kes mu je vstajalo v duši in mu klicalo: vrni se, ne delaš prav, Pepe te le zapeljuje in izkorišča! Njemu ne dopustiš, in sploh nikomur ne, da bi hodil vasovat k tvoji sestri, a sam hočeš po sili vasovati pri Anici. Ali ni njen oče ravnotako opravičen ti to zabraniti, kot ti drugim?

Misel za misljo se je porajala v Jankovi glavi, jedna je pobijala drugo, fantovski ponos in trma se je borila s sinovo ljubeznijo do staršev, slaba stran se je borila z dobro. In zmagala bi mogoče poslednja, če ne bi bilo tako zabavno in prijetno na vasi. O, kolikokrat je že sklenil, da ne pojde, a kaj, ko padejo vsi sklepi v vodo takoj, ko zasliši vesel vrisk Pintarjevega Pepeta, ki kliče fante skupaj. Kar pretrese ga, kar vskipi v njem in ne vzdržali bi ga doma, če bi ga priklenili. Ah, kako moč ima en fantovski vrisk v sebi!

Glava mu je omahnila, obrnil se je na drugo stran in zaspal.

4. Pretep.

Dva dni je Janko premišljal, kako naj se maščuje nad Pepetom. Dva večera ni šel na vas, slonel je na senu, jeza in srd se je kuhala v njegovem srcu, začel je spoznavati, da bi bilo vendar-le boljše, če bi ubogal očeta takoj v začetku; Pintarjevega Pepeta se je izogibal, a če sta se slučajno srečala, se je Pepe delal, kot da se ni nič zgodilo, kakor da je že pozabil na svojo sramoto pod oknom Jankove sestre. In Janka je to še bolj kačilo in jezilo.

"Danes zvečer pridi na vsak način, Pepe je tako rekel!" je šepnil sosedov Tone Janku, ko sta napajala pri potoku živino.

Janko je molčal, se zagledal v vodo in premišljal.

"No, ali prideš?"

"Da, toda... no, boš že videl, po kaj pridem in čemu pridem!" je odgovoril Janko rezko in pognal živino proti domu. Celi dan je bil čmeren in zlovoljen, zvečer ni šel na svisli, počakal je na vrtu, da pride fantovski

čas. Premišljal je še, ali naj obračuna s Pepetom na samem ali pred vsemi fanti. Vedel je, da bodo vsi na Pepetovi strani, a vstrašil se jih ni, malo ga je skrbelo, če odnese par udarcev, da bo le Pepe ponižan in osramočen!

Zategnjen vrisk.

Janku je segel v dno srca. Sam ni vedel, zakaj mu je danes tako tesno pri srcu.

Drug vrisk.

Janko je prestopil par korakov, se zopet vstavil in pogledal proti očetovemu oknu, luč je še brlela, gotovo moli mati za njega. Pepe je zavriskal tretjič.

"Grem, toda zadnjič!" se je odločil Janko, se ozrl še enkrat na okno in šepnil: »Saj grem zadnjič, le potolažite se, zopet bo vse dobro, sit sem že tega Pepeta!«

Oblekel je suknjo, dal roke v žep in s sklonjeno glavo odšel na konec vasi.

"No, no, tebi se pa res nikdar ne mudi, ali misliš, da bomo vedno le na tebe čakali? Te je menda zopet stari prosil na kolenih, da ne hodi med nas!" je pikro govoril Pepe.

V Janku je zavrelo, stisnil je pesti, zaškrilpal z zobmi in siknil skozi zobe: »Molči, zgaga, ne norčuj se!«

"Kaj, kaj, kdo je zgaga? Ali jaz?" je vpraševal Pepe.

"Da, ti, Pepe! Ti si zgaga, pa še kaj več kot zgaga, razumeš!"

Janko je stopil korak bližje in grozno pogledal Pepetu v oči, da se je ta strahoma umaknil.

"Janko, ne bodi vendar tako čuden! Kaj pa ti je naredil Pepe, da si tak proti njemu! Pomiri se!" je pomirjeval Janka sosedov Tone in stopil med oba.

"Nič mu nisem naredil! Meša se mu, gotovo ni pri zdravi pameti!" je z zasmehljivim glasom izpregovoril Pepe.

Tedaj pa je bilo Janku preveč. Sunil je Toneta izpred sebe, skočil pred Pepeta, ga prijel za rame in s hropečim glasom govoril: »Meša se mi, ha - ha, meša! Pač mešalo se mi je, ko sem začel hoditi na vas, v tvojo družbo, ti capin beraški! Mislil si, da boš z mojo pomočjo dosegel mojo sestro, da boš mene pregnal iz doma, sestro zapeljal, da bi te vzela! Zgaga beraška, boš ti hodil k moji sestri pod okno, ti, ki nimaš, da bi se vsak dan do sitega najel, ti...«

Več Janko ni mogel izgovoriti, fantje so navalili na njega in mu skušali iztrgati Pepeta iz rok. Sedaj so razumeli, za kaj se gre; že davno so vedeli, da škili Pepe za Grahkovo Miciko, tudi jim ni bil neznan dogodek pod njenim oknom, vendar so mislili, da to ni zadosten vzrok Jankove razburjenosti.

(Dalje prihodnjič.)